

OPONENTNÍ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Bc. Zuzana Růžkova

Politika sociálního bydlení vůči rodinám se ztíženým přístupem na trh s bydlením

Volba tématu:

Téma sociálního bydlení je v současné době velmi aktuální a jeho řešení je prioritou současné vlády. Je tedy dobře volené a aktuální.

Struktura práce

Práce má standardní strukturu bakalářských prací, tedy je rozdělena na dvě části. Teoretickým předpokladům a pojetím je věnováno pět kapitol, Výzkumu se zabývají čtyři kapitoly a poslední kapitola je závěrečná. Číslování druhé kapitoly je poněkud zmatečné.

Po nezbytném úvodu, jsou kapitoly teoretické části věnovány právnímu práci této problematice, vysvětlení pojmu rodiny a bydlení, sociálnímu bydlení a popisu politice vůči rodinám se ztížením přístupem na trh s bydlením v ČR. Ve čtvrté kapitole jsou vhodně zahrnuty inspirace především z anglosaského zahraničí. Teoretická část je dobře strukturovaná a dobrým východiskem pro výzkum v této oblasti.

Druhá část zahajuje kapitola o použité metodice, na to následuje popis postupu a získané informace, dále diskusi a závěry z výzkumu.

Práce končí závěrečnou kapitolou.

Lze konstatovat, že struktura práce byla dobře zvolena pro potřeby analýzy současné politiky v této oblasti.

Hodnocení

V kapitole 1 je srozumitelně vymezen problém, kterému se chce autorka věnovat.

V Kapitole 2 se autorka dopouští některých nepřesností, jako např. „právo na přiměřené bydlení“ není běžně citované v mezinárodních lidskoprávních úmluvách. Začíná výklad Všeobecnou deklarací, což není šťastné, protože Všeobecná deklarace je jen polický dokument, jak sama autorka uvádí, a za druhé ani v něm, ani v Paktu o ekonomických a sociálních a kulturních právech, který je právně závazným dokumentem, nenajdeme slova právo na byt ale právo na bydlení jako součásti definice „pravá každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro něj a jeho rodinu“ tedy jen jako element definice práva na důstojné životní minimum, nikoliv jako samostatné lidské právo. Jako samostatné explicitně uvedené lidské právo najdeme je uvedeno právo na bydlení jen v revidované Evropské sociální chartě, kterou naše vláda neratifikovala, takže není součástí našeho právního řádu. To autorka sama

uvádí v dalším textu. Takže jde jen o poznámku, že s panem Lockie autorka přeceňuje roli OSN v této otázce. Jinak je text bezvadný a údaje v něm jsou přesné.

Jen bych upozornil na to, že příspěvek na bydlení je dávkou podle zákona o státní sociální podpoře, tedy zákonným nárokem (obligatorním nárokem) těch, kteří splňují podmínky pro jeho přiznání. Doplatek na bydlení je fakultativní dávkou hmotné nouze, tedy na ní není nárok. Každá dávka plní jiný účel a je adresovaná jiným objektům. Obě dávky jsou ve svých systémech vzájemně nezastupitelné a plní jiné role v podpoře rodin. Nepochopení tohoto rozdílu ovlivnilo i některá neopodstatněná tvrzení kapitole 3, která je jinak bezvadně zpracovaná. Jejím kladem je, že diplomantka vychází z výzkumů a ne z domněnek autorů. Nedostatek rozlišení právní váhy zmíněných dávek se pak promítá do výkladu v kapitole 5.

Ke kapitole 5 bych snad uvedl jen, že mi tam chybí zmínka o genezi regulace nájemného, bez níž čtenář (a i autorka) těžko pochopí sociálněpolitickou složitost problému deregulace nájemného. Ke zmrazení nájemného (tedy jeho regulace) došlo již v roce 1918. Bez toho těžko se pochopí vývoj po roce 1990, který nebyl boj za odstranění „komunistického nánosu“, ale obrana sociálního práva získaného v demokratické společnosti. Po dlouhém boji bylo nájemné deregulováno a vznikl aktuální problém nedostatku sociálního bydlení.

K výzkumné části bych poznamenal, že v úvodu autorka slibuje „mapování bytové a sociální politiky na úrovni státní i lokální“, avšak státní politice se věnuje jen v teoretické části, a nikoliv ve výzkumné části.

Ke zvolené metodice bych jen poznamenal, že z textu není patrné, do jaké míry byl výběr náhodný.

Výsledky výzkumu jsou přesně a přehledně zpracované. Jen bych měl pochybnosti o části „7.3.2 Výzkumná otázka B“, protože nevím do jaké míry pohled zdola – z úrovně městské části může být relevantní pro státní sociální politiku. Vždyť ten názor může být kritikou magistrátu a nikoliv vlády a kromě toho, jde o názor části hlavního města, a odborníci vědí, že hlavní město je jiné než zbytek státu.

Zklamáním je kapitola 10. Závěry, která se omezila na popis toho, co bylo již popsáno, a chybí tam slibované náměty na změny ve státní a regionální politice, týkající se zkoumané oblasti.

Celkové hodnocení

Práci lze hodnotit jako výbornou, a drobné připomínky a několik překlepů nesnižují její hodnotu. Splňuje všechny podmínky, které na takové práce jsou na Universitě Karlově kladeny.